

(0138)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagost)ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONAPREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pesetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

AL PEU DEL SOT

—¿Pera enterrar á la Solidaritat veniu? ¡A qui hem d'enterrar es á vosaltres, que sou una colla de morts!

SERIA ja hora de que al Congrés dels Diputats se li borrés el nom que d'ú y se li posés el de *Casa de los escándalos*.

Perque, efectivament, allí se surt avuy á escàndol per dia; escàndol presenciat y fruít per numerós pùblic, en el qual y en primera fila brillan, com ja's pot suposar, las senyoras.

Després del provocat per las tremendas «revelacions» de'n Tressols y en *Memento*, ignocentment infladas pel diputat italo-espanyol senyor Azzati, ha vingut l'escàndol de la denuncia de'n Macías.

¿Qui'és aquest senyor y de qué tracta la seva ruidosa denuncia?

Com que la materia es delicada y'l caminar ab peus de plom per certos terrenos casi resulta—com el vot electoral—obligatori, pera evitar malas interpretacions y relliscadas, deixémolo parlar á n'ell mateix.

Don Joan de Macías es tinent auditor de primera classe de l'Armada y desempenya en el ministeri de Marina un càrrec importantíssim. Ab aquest caràcter, que'l posa en possessió de molts secrets, l'home's dirigeix al Congrés y li presenta una denuncia relacionada ab l'adjudicació de l'esquadra, que abrassa els dos següents punts:

«1.º Al dictarse las dos reales órdenes fecha del 4 de Febrero de 1909—*Diario Oficial del Ministerio de Marina*, número 27, página 145—y 14 de Abril de 1909, se han cometido por el señor ministro de Marina dos delitos definidos y castigados por el párrafo primero del artículo 369 del Código Penal Común, que dice: «Los funcionarios públicos que á sabiendas dictaren ó consultaren providencias ó resoluciones injustas, en negociaciones contenciosas administrativas ó meramente administrativas, incurrirán en la pena de inhabilitación temporal especial en su grado máximo á inhabilitación perpetua especial».

«2.º Los acuerdos tomados en Consejo de ministros que han servido de basa á las dos reales órdenes citadas, fechas 4 de Febrero y 14 de Abril de 1909, constituyen dos delitos definidos y castigados en el párrafo primero del artículo 369 del Código Penal Común, de los que son responsables los señores que componen el Consejo de Ministros».

El senyor Macías ja ho veu que lo qu' ell afirma es molt gruixut, pero això no l'amohna, donchs, «al presentar esta denuncia—dijo—lo hace el que suscribe con la esperanza de que exista número suficiente de señores diputados que estimen como inexcusable deber presentar la proposición acusatoria á que se refiere el artículo 55 de la ley de 11 de Mayo de 1849 que dispone la tramitación necesaria para exigir responsabilidades á los ministros por delitos cometidos en el ejercicio de sus funciones».

Y com á ramellet final, acaba el senyor Macías ab aquestes gravíssimas paraules:

«Ya sabe el firmante que al hacer esta denuncia arriesga por lo menos el ridículo ó la indiferencia, pues esta clase de actos son ciertamente desusados cuando se trata de combatir las injusticias de los poderosos, pero sabe también que es incompatible con su deber de español y de funcionario público el no cooperar á la recta administración de justicia y el hacerse moralmente cómplice, siquiera sea con la complicidad del silencio, de las tristes consecuencias de los hechos realizados que envuelven un escandaloso empleo de los caudales públicos y un desprecio irritante para los que algún dia expondrán su vida y su honor en barcos inútiles y peligrosos que han de servir, y el tiempo se encargará de demostralo, para los fines de la defensa nacional».

Los señores diputados encontrarán las pruebas de las acusaciones contenidas en esta denuncia al examinar la documentación que constituye el expediente respectivo, y los demás elementos de juicio que estimen oportuno reclamar».

Presentada, com hem dit, la denuncia al Congrés, l'escàndol que allí s'ha armat es dels que deixan rastre. El Gobern, alegant els als interessos de la defensa nacional, no vol que certos detalls del asumpte vinguin á ser del domini pùblic; un grup de diputats s'empenia en discutirlo y esbrinarlo tot.

Entre tant, el senyor Macías, no se sab ben bé per qué, ha sigut empresonat per disposició de la jurisdicció de Marina.

¿Qué hi ha en el fons de tot això?

¿Es realment la denuncia una cosa seria y ben fundada? ¿Es una lleugeresa d'un home ofuscat? ¿Es tal volta una maniobra del trust, furios més que may contra'l Gobern, que segons malas llenguas no'l deixa viure?

El temps ho dirá.

Ferméssense entre tant una observació que'l lector pot glosar al seu gust:

«Veritat que seria graciós veure naufragar una esquadra, ja avans de ser construïda?

PIP-PAF

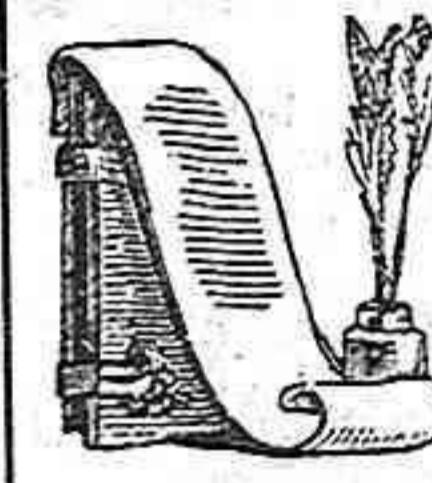
Els moments actuals prenen una trascendència suprema pera l'avenir de Barcelona i de Catalunya. En les eleccions del dia 2 de Maig se plantejarà un problema magne del moviment català. Per virtut de l'esclat sempre sant i gloriós de la Solidaritat, Catalunya afirmà la seva personalitat colectiva i la seva voluntat d'esser autònoma. Ara cal veure si, un cop afirmada Catalunya, aquesta

ha de fer via pels camins del conservadurisme i del reaccionarisme, o bé si ha de seguir l'ampla ruta ascensional i triomfal de la llibertat. Tot l'avenir de Catalunya està en això.

S'entaula la batalla entre dretes i esquerres, entre la Barcelona del passat i la Barcelona de l'avenir. Els carlins van am la Lliga. I els carlins deien l'altre dia en el seu diari: «Nosaltres anem a la lluita per la Religió».

Una noble bandera està alçada. Els seus plecs, malgrat entre ells s'hi amagui un nom vell i fracassat, onejant al vent de les generoses renovacions, porten una bella inscripció: CANDIDATURA AUTONOMISTA REPUBLICANA.

La nostra opinió

O volém sapiguer la candidatura que confeccionan las esquerras republicanas. Es possible que per lo difícil que resulta sempre treurer del demunt la pesada carga dels petits ambiciosos y las patums consagradas, figuri en la candidatura algun nom que nosaltres borriarem per decencia ó per higiene; pero nosaltres no podém exigir que'l poble

No's podrá contar la forsa de l'opinió republicana de Barcelona pels vots que ajunti la candidatura dels partits republicans que s'afiliaren á Solidaritat, pero la votació que s'obtingui, que creyem serà brillantíssima, probarà que 'ls republicans que's feren solidaris per amor á Catalunya, no perderen ab son contacte ab altres elements menos avansats ni un borrhall de sas conviccions republicanas, ni una engruna de son entusiasme per la llibertat, ni una molla de son immens amor al progrés.

Anemhi ab entusiasme á la lluya; portemhi el sanitós exemple del nostre desinterés, apoyant als candidats que's designin; demostrém la nostra abnegació callant davant del nom que no'n plau; fem obra de germanor pera que tot els republicans que ab motiu de las eleccions municipals ens hem ajuntat, vensuts ó vencedors, ens trobem després tan lligats estretament per afecions imborrables que sigui ja impossible tota nova desunió. Fem que la lluya present ens fassi l'efecte d'una verdadera y coral soldadura.

JEPH DE JESPUS

INCOHERENCIAS

Si s'ha mort, si no s'ha mort... Ben poca vida li queda, quan es duptosa. El respirar d'un cos inert, que 'ls metjes aguantan ab un ayre artificial á l'arcoba closa, no es pas viure. Y la Solidaritat ja no viu. Se l'ha anada á buscar pera que fassi del seu ofici de coalició electoral, y els que la cuidan han respondit que no resistiria l'esfors...

La sola explicació que s'dona d'aquesta abstenció capital, es la de que aném á elegir regidors, es'á dir, delegats á un cos deliberant, en el que la Solidaritat no hi té funcions adecuadas, porque son fun-

Republicans, lliberals y bloquistas

Brenar de protesta, celebrat á la font de la Teja, de Madrid, el passat diumenge.

participi dels nostres desafectes y dels nostres particulars punts de vista, y creyentnos obligats á no pertorbar la lluya, callaréns els nostres escrupols y cumpliréns el nostre deure de traballar pel triomf de la candidatura que acordin els antichs partits federal, progressista, unió y nacionalista, convertits d'etiquetas, de sugestions y de disciplinas, pero per desgracia el desinterés y la bona fé posan á la massa únicament en condicions d'obeyir, y la cohesió y la concordia son els esperons que poden avivar millor els seus entusiasmes. Per aquest motiu nosaltres creyem una obligació respectar las decisions dels que tenen la representació dels partits ajuntats, y ens guardaréns de refredar entusiasmes senyalant els desacerts en que poden incorre els encarregats de dirigir la lluya.

Las properes eleccions ens dirán si la esquerra catalana té la forsa suficient pera que en lo successiu tingui d'esser considerada com á un dels principals factors de la vida política de Catalunya. No voldrá dir res, pera qui s'aprecia exactament las cosas, que la dreta regionalista tregui vots en número superior á la suma dels que obtingui la candidatura nostra; tinguis en compte que els regionalistas tindrán l'agregació dels vot carlins y d'alguns altres elements dels anomenats d'ordre, mentres la candidatura republicana continuarà sofrint la segregació de una massa immensa de bons republicans, allunyats temporalment del nostre camp per escrivells mal compresos ó sugestions desatinadas.

cions executivas que cada partit solidari entén á la seva manera. Ab diferencies d'extensió, no de calitat, lo mateix se té de dir de las Diputacions Provincials, y quan s'haqüé de ferne la renovació parcial—com are dels Ajuntaments—la Solidaritat va anar á las eleccions. Donchs l'explicació no val.

Es inútil, es encare més pernicios amagar la veritat. Els que 'm legiu ja deuen saber que jo ho he dit sempre, y ho he practicat tant com he sabut. Així m'he estalviat rectificacions.

Diguemla are, com sempre, la veritat; y si tenim algun mort, treyémnosel de casa, per més que 'ns dolgi. Vingui lo que vingui després, no ha d'esser pitjor.

La veritat es que la disgració, sino la disolució de la Solidaritat Catalana se presenta, no com un cas adventici ó accidental que podrían abolir els solidaris ratificant el pacte, sino com la resultanta fatal, irreparable, de la seva evolució descendental: trajectoria vigorosa del projectil que per forsa té de caure á terra.

Ara 'ns acostém á la fi, ja ni reaccionam al estímul de las eleccions. Tal com feyan els balansos, veyam la liquidació.

Nasqué la Solidaritat d'una empenta, en l'apparició formidables, de las ciutats y de las vilas catalanas, y molt principalment de Barcelona, cansadas —en l'apparició també— del despotisme descartat ab que 'ns manavan els poders del Estat. Goberna d'aparició constitucional, ens prenfan cada dia per altre la Constitució; ens privavan dels nostres júts legítims y de las pocas garantías de las nos-

tres lleys estatutaries. Las suspensions constitucionals, precursoras de la Lley borda de Jurisdiccions, foren també l'estímul precursor de la Solidaritat. Un amich meu ne protestà tot sol, y la seva protesta congreà l'emboí solidari, extenentse en fullas de petició á las Corts, que per primera vegada juntaren las firmas de catalanistas y republicans. Al Congrés està arxivades, com á testimoni històrich. La protesta del meu amich, publicada en un diari republicà, li valgué un processament intrincat —ab complicacions que juristes com l'Azcarate consideraven monstruosas— que no s'ha acabat fins ara, ab l'amnistia; exceptuat dels indults que entretant s'han decretat. Quan el meu amich ne rebí la primera enhorabona la farà posar als diaris, com es costum dels personatges polítics.

Això era al Desembre del any cinc. Aquella Solidaritat embrionaria exigia el manteniment d'un mínim de llibertats y l'igualtat de tots els ciutadans davant de la lley. Perque era de sentit democràtic, no hi entraren els conservadors ni els tradicionalistes. Vingué l'espatx de las Jurisdiccions, y la Lliga, vigilanta, feu la Solidaritat Catalana, en la que hi entraren tots els partits. La protesta doctrinal contra totas las extorsions de drets del ciutadà y la proclamació de l'igualtat davant de la lley, se restringí á una protesta sentimental per l'ultratge inferit á Catalunya». Res d'exigir un mínim de llibertats, ab el manteniment inviolable de la Constitució, res de proclamar la sobiranía del ciutadà, ab los drets de pensar lo que li plau y de dirlo com y quan li sembla sense més repression que la fundada en danys evidents... Això no s'hagueran pogut concentrar tots els catalans á dins de la Solidaritat. Els que's diuhens demòcratas y que tenen partits regiments, deixaren perdre l'iniciativa de la solidaritat liberal en una base tan ferma com la de la Constitució del Estat; segurament perque ni á Catalunya ni á l'època nostra fora viable, perque no hi havia prou liberals, veritablement enemis del despotisme.

L'altra Solidaritat, la que portà aquella geració silenciosa á desfilar pel Saló de Sant Joan, el 20 de Maig de 1906, va créixer maravillosament, perque no imposava cap declaració de liberalisme. Alguns dels seus apòstols (el Sr. Duran y Ventosa) ha declarat, sent solidari, que la suspensió de las garantías constitucionals es motivada, com arma de govern; el senyor marqués de Camps, senador solidari, votà l'escandalosa lley de Repressió, que 'l senyor Maura 'ns guarda pera que 'l Congrés l'aprobi en un dir Jesús, quan no feu bondat...

Circunstancial y tot, la Solidaritat evidentment atenuà las grolleries de la nostra vida política, y de moment en aquell espectaclos Aplech de la Protesta —semblà que seria una forsa temible contra 'ls poders despoticis. Després, á Madrid se van adonar de que no mossegava... Cent cinquanta mil ciutadans de Catalunya se n'entornavan á casa després d'haver votat, perque 's trobaven massa sols davant del govern.

L'Aplech de la Protesta y las eleccions legislatives, foren els moments d'intensitat solidaria. Aquells milers d'homes al torin, tot un crit, y 'l voltear blanch dels mocadors, semblaven la gent d'una nova era, l'expansió d'una energia subversiva que cap poder constituir havia d'aturar... Passà temps, y la protesta s'esbravà; en lloc de la multitud amenassadora, una junta de regidors y diputats cuynata aprobaron sense obrir boca lo que 'ls manà en Prat de la Riba: que 's demanaria la derogació de la Lley de Jurisdiccions quan las circumstancies senyalessin l'oportunitat. Si del clam de l'Aplech de la Protesta, del fonament de la Solidaritat se 'n volta fer un mandat imperatiu pera sos representants, —y qualsevol diria que no 'n pot ser més d'imperatiu— aquests representants notificaven al poble que no' acatan de mandats imperatius; que això es una intolerable coacció, d'estil revolucionari, ja passat de moda. De la multitut, á la colla de delegats; de la colla á las declaracions dels directors del moviment, la protesta s'ha extingit. Els de la dreta y els de l'esquerra aconsellen sense embuts que ho deixin corre. «En Maura fora el primer en derrogar la Lley de Jurisdiccions; pero es que no 's pot, no 's pot...»

Las eleccions legislativas, ab el pròlech tràgic d'Hostafrancs; en Cambó ab el pit atravesat per una bala; la quietud dels carrers pels que no hi pasaven més que homes que parlaven baix; tot tacat y barrat... semblava una ejornada gloriosa del sige passat. D'aquelles eleccions á las d'ara, no cal seynalar la devallada.

Queda del programa solidari solemnialment proclamat al Tívoli, «el reconeixement de la personalitat de Catalunya». Els republicans no hi havian pensat mai. Els catalanistas no l'esperan de cap govern espanyol. Els regionalistes s'accontentan ab la lley de Règim Local, com á succedan; troben que si no hi ha café, ja es prou bona la xicoira...

Es la quebra de la Solidaritat.

Y el poble? Una part, la resignada ab els amos, ha seguit als solidaris. Un' altra part, la més grossa... va ab en Lerroux!

Sempre, sempre aquests dilemas de las qüestions mal plantejadas! D'en Cambó á n' en Lerroux!... Ahont son els nostres! Ab la suposada esquerra solidaria no s'hi pot comptar... Son els que pera anar tots junts, no han anat á cap banda... Ara 's troben separats, y encare saben menys anot anar.

Enfront de la Lliga, acampada al mitj de la Solidaritat, que s'ha servit dels republicans, com ahir dels clericals, ó dels carlins ó dels conservadors, y que no té cap motiu pera rebutjar el convit del Brusí á entrar en la «Solidaridad del orden» ab el Comité de Defensa Social y els conservadors caciquistas... no hi trobem més que la multitut invertibrida d'en Lerroux; son els d'en Lerroux. ¡Pobra genteta ingenua, que s'escalfa ab prometansas d'un daltabaix pera demà al demà, y no's convenys de que aquest demà no arriba mai! ¡Pobres ilusos, que s'alimentan de paraulas buydas; contents ab la República, ab la Revolució que un home 'ls crida de dalt d'una tribuna bruta ó del escenari d'un teatre polsós!

Si sabessiu que n'és de trista y desconsoladora la vostra sumisió á las ordres del jefe, que ni tan sols té de prometre res! S'acontentan ab res, ni edifican res, ni destrueixen res: s'estan delirant á la Casa del Poble; ruïna migrada d'una casa inhabita-

ble... No han fet res per imposar la igualtat davant de la llei, ni la instrucció redemptora, ni la llibertat efectiva, ni la millora de les condicions de treball. Ben al revés, lo que s'ha intentat sens ells, lo que s'han emprès uns quants—jo, molt poch!—demòcrates socialistes ó liberals polítics, ha cayut més serament perquè ells ho han volgut. Si no hi confieu ab els redemptors, això ray; prenèu l'obra de redempció, qu'és cosa vostra. Mes no; os agrada més ferla perdre i picar de mans, y aclemar als que os recitan les paraules sorollosas; tronada de comedia que s'imita ab un bombo ó un caixó plé de perdrals.

Estém de cara á las eleccions, y ja la gent s'hi escafa. Lluyarem, escarrirem la guerra civil dels avis ab baralles de vanitats, y al endemà de la votació, guanyi qui guanyi, ens haurém de preguntar altra vegada... ¿Qué redimontari hi anirán á fer els regidors nous al Ajuntament?

Els electors no ho saben, ni ho volen saber; pero votan. El cas es fer regidors, guanyar; com en Llanas comprava als Encants rellotxes espaiatllats. De vegadas n'arribava á fer marxar algú.

MAGI PONS

CROQUIS

L' Alomar no té càtedra

Així... Pera que, quedantse'n d'intre, no 'ns fassí mal, trayemla d'un cop á fora la inverossíssima noticia. ¡L' Alomar no té càtedra!

¿No la sabeu la història? Es digna de figurar entre 'ls fulls de la nostra, tan rica en pàginas d'aquest gènero.

El gran literat, l'exquisit artista balear, cregué que d'unes vacants qu'en el professorat dels Instituts existent podria molt bé omplir una y, segur —ja ho crech!— segur d'ell mateix, deixá un jori p'illa daurada y se'n aná á Madrid.

Las vacants que's treyan á oposicions eran de literatura. De literatural... «Falta dir alguna cosa més pera comprender que l' nostre Alomar anava á la cort sòls pera tenir el gust de repetir al tornar els tres mots de César? ¿Quin auzell de les lettres, per fortas que tingués las alas, podría disputar á l'àliga mallorquina l'honor d'arribar primer al cim?

Y no obstant, l'àliga ha sigut vensuda... «Pels modestos auells?... [No!... Es l'ambient el qui ha derrotat á l'Alomar; l'ambient viciat, mefítich, letal de la cort; l'atmosfera venenosa del centre, irrespirable pera tots els pulmons que no siguin els del favor, de la *yernocracia* y de la intriga.

Sis senyors, constituitis en tribunal —i quants cervells com els seus deurián necessitarse pera omplir el crani de l'Alomar?— han resolt que l'insigne home de lettres mallorqui no es bo pera ensenyar literatura als alumnes d'un Institut d'Espanya.

«Es cas de riure? ¿Es qüestió de plorar?

En veritat os dich que, meditat el fet ab calma, després d'apamada la capacitat del jurat examinador, crech que l'Alomar ha d'estarne orgullós de la seva derrota.

Si d'un tribunal com el que l'ha juditcat n'hagués obtingut un fallo aprobatori, ¿qué hauria pogut pensar la gent?

STOP

D'eleccions

V AGR el meu vot en pro de l'actuació independent de les esquerres en les eleccions municipals.

El catalanisme té dos forts i capitals aspectes: el nacionalisme i el municipalisme; lo que pot anomenar-se estrictament catalanisme, i lo qu'es propiament barcelonisme. Si volé trobar-hi una llunyana consemblaça històrica, la trobaré en la doble acció que tingueren en la Revolució francesa la Convenció i la Comune de París, aquella com orgue de dreta, i aquesta com orgue d'esquerres.

El nostre nacionalisme, o sia el *catalanisme nacional*, té la seu obra en la solidaritat com a plantejament del plet català davant l'Estat espanyol en ple. El nostre ciutadanisme, o sia el catalanisme municipal, té la seu obra en el projecte de Pressupost de cultura. I per una d'aquelles extranyes antinomies qui broden la vida, resulta que precisament la més forta oposició a aquest projecte ha sorgit d'una part del catalanisme nacional, en una batalla entre els dos catalanismes.

I es qu'el nacionalisme de Catalunya, com que té per fi sols l'autonomia, fi *nacional* i no polític, no diu res en favor ni en contra de les raons individuals de llibertat. I en canvi el municipalisme de Barcelona, essencialment *politic* fins per raons etimològiques, planteja la contraposició natural de dretes i esquerres.—En quant al nostre problema davant Espanya, la lluita té per fórmula: centratisme madrileny d'una part, i de l'altra autonomia catalana; però en quant al nostre problema municipal davant Catalunya, la lluita té per fórmula l'antinomia: dretes d'una part i esquerres de l'altra.

Ja sabeu fins a quin punt jo crec qu'el catalanisme, com a doctrina vital, capaç de triomfar, es sols un reflecte de la prosperitat de Barcelona. Ja sabeu fins a quin punt jo crec que la nació catalana en el seu actual ressorgiment es obra de Barcelona. En els nostres orígens, ja Catalunya neix d'un aixamplament de Barcelona com a nucli comtal de la nació. I tal volta en articles pròxims tractaré de presentar el moviment nostre d'avui com a creació de la *república barcelonina* a la manera de les antigues metròpolis comercials italianes, d'una tradició tan semblant a la de Barcelona. De totes maneres, lo que dona an el catalanisme caràcters de modernitat, condició de vida isocrònica amb el món present, lo qu'ens fa distints per complet dels regionalismes

atàvics, es l'acció vigorosa de Barcelona com a cervell, com a instrument colectiu de la conciència catalana, com a reactiu qui transforma un nacionisme de dubtosa vitalitat en ciutadanisme fort i poderós. No costaria gaire demostrar que, més que la qüestió Espanya-Catalunya, el conflicte de forces que's debat avui es el de Madrid-Barcelona, com a rivals de cohesió ibèrica, i que la balança's decanta en favor nostre, com a nucli natural i no degut a l'artificialitat d'una cort o d'un sistema de burocratisme.

Però hi ha un altre aspecte que considerar. Si Catalunya, en bloc, no pot dir-se encara manifestament encaminada en sentit d'esquerre, Barcelona sí, no sols per la naturalesa republicana de les grans ciutats, sinó per una caracterisació ben específica de la nostra. No cal recordar exemples qui fassin patent aqueixa caracterisació. El catalanisme no ha triomfat a Barcelona fins que s'ha presentat am caràcters de protesta contra la tiranía de la llei, i aliat amb els elements de l'esquerre. Tot just qu'ha semplat decantar-se altre cop envers la dreta, ha tornat a perdre. Tota la força d'en Lerroux, casi purament barcelonina, depèn solament de qu'el catalanisme d'esquerre no es encara prou fort ni prou deliniat. Barcelona, ciutat obrera, ofereix una força incontrastable a la nostra acció pera el dia en que no restin dubtes sobre l'encaminament del catalanisme cap a la llibertat.

La nostra lluita política per excelència es la de l'Ajuntament de Barcelona. No s'oblidi qu'en aquesta corporació hem estat vençuts a l' hora en que tota la cultura dictatorial de Barcelona anava a elevar al centre de Catalunya la veritable seu de l'educació, pera suscitar els barcelonins qui han d'esser els operaris de la novella Catalunya.

Jo veldria, doncs, pera finalizar aquest article, trobar les acostumades paraules d'himne, iniciadores del pròxim combat. L'unió de les esquerres catalanes en un sol bloc es, de fa molt temps, la síntesi de les més aspiracions. Si la llibertat autònoma de Catalunya pot esser afegida finalment a l'idea de llibertat política, tota la nostra qüestió haurà entrat en una era nova, i dins Barcelona, el catalanisme d'esquerre serà incontrastable. Ens cal, per això, establir una solidaritat política d'esquerre dins Catalunya, així com tenim una solidaritat nacional catalana davant el centre espanyol. I en el doble fi d'aquestes dues accions paraleles està tot el nostre doble esser de catalans i d'homes, tota la nostra doble lliberació de nacionals i de ciutadans.

En la sort d'aquestes futures eleccions barcelonines hi ha un moment d'evolució en el catalanisme porque hi ha un moment d'evolució en la llibertat.

GABRIEL ALOMAR

BACIAS á la frescura d'uns quants diputats, l'amnistia, que hauria pogut ser discutida y votada en quinze minuts, no va obtenir l'aprobació del Congrés fins el dissapte á darrera hora.

Es clar!.. Com que 'ls emigrats y 'ls presos no son ells...

¿Qué 'ls importa la llibertat de vinticinch ó trenta homes á una senyors que gosan de la inmunitat parlamentaria?

Ja anava bé l'autor del *Tenorío* quan deya alló:

«La política no tiene corazón, fe ni vergüenza...»

Assegura un diari de la cort qu'en el brenar que 'l diumenge varen celebrar á la font de la Teja els saragaters de Madrid, la multitut, al veure als senyors Sol y Ortega y Soriano, va posarse á cridar, entusiasmada:

—«Que hablen los hombres incorruptibles!»

El reconeixement de la incorrupsitilitat d'aquests dos patricis serà sens dubte una grata notícia pels seus hereus.

Desde ara ja saben que quan el senyor Sol y el senyor Soriano's morin no hi haurá que pensar en embalsamarlos.

Son incorruptibles.

* *

El senyor Catena y alguns redactors d'*El País* varen anar al brenar en automòbil.

¡Quina imprudència, tractantse d'un acte com aquell, eminentment democràtic!

Perque ignoran els apreciables revolucionaris d'*El País* que l'automòbil, segons digué un dia el caudillo, es «el vehicle de la burguesia?»

* *

Última nota sobre la merienda, treta, com las anteriors, d'un diari d'allà dalt:

El senyors Pérez Galdós, Giner, Morayta, Dicenta y Morote, que també assistiren al acte, varen refrescar en el Merendero de los Italianos.

«Dels Italianos?

Ja es extrany que no hi hagués l'Azzati...

Encara que, ara hi cäch.

Aquést, desde qu'es diputat, no freqüenta altre merendero qu'el de los Españoles.

* *

Retallém d'un diari dels fullosos.

«En atenció á las eleccions, el Comité de Defensa Social ha aplassat la conferencia anunciada sobre un tema d'interès científich y social.»

Oh, ya ya!

Sempre han obrat aixís els ultramontans.

Avans que tot, lo que 'ls toca de plé á la política ó á la butxaca.

Lo que interessa á la ciència y al bé social, á recó.

A Turquia, uns soldats varen assassinjar á un dels ministres del seu Estat.

Però després de comés l'atentat varen adonar-se

de que no era aquell el ministre que volian pelar, sinó un altre.

L'erro, donchs, va ser á causa de que 'ls turchs no coneixen gaire als seus governants.

Al revés d'aquí...

Que 'ls coneixén massa, per desgracia.

S'ha tornat á parlar de crisis ministerial, y el gran La Cierva ha tornat á apressar-se á dir:

—No hay tal; nosotros cada dia más fuertes.

Més forts?... Ja ho entenç!

El ministre de la Gobernatge deu ser un convenit ibseni...

Ibsen va dir que 'ls més sols son els més forts.

Vet aquí la fortalesa dels mauristas!

Son els qu' estan més sols.

Ironias de la vida!

Diuhen de Sevilla que arriban á una trentena 'ls aspirants á la plassa de butxí per aquella circumscripció.

Y ara vé la més bona:

Afegeixen que la majoria de dits aspirants á *Nicomedes Méndez* tenen el títol de metje.

Naturalment, deuen ser metjes que no tenen gaire clientela...

O sinó ¿quina necessitat tindrian de anar á matar gent pels cadifalchs?

En un dels trens de la via del Litoral.

El revisor demana 'l bitllet á un pagés. Aquest, per més que busca, no 'l troba, y 's posa á renegar com un carreter. Per fi, 'l veu á terra y 'l cull, llenyant-hi un altre vatici d'aquells tant recargolats.

—Ahont aneu?—li pregunta un capellà que té á la vora.

—Vaig à Mataró...

—Me sembla que ahont aneu es al Infern.

El pagés, ensenyantli el bitllet:

—Tant-se-val... Miri... Es de ida y vuelta

LLANSA, 13 de abril

A pesar dels intills esforços que 'ls reaccionaris y la majorona feyan perque 'ls vegés lluïda la professió del passat diumenge, dia de Pasqua, va resultar una llàstima.

Un escamot de beatas seguian la finèbre comitiva, deixants'hi veure per segon adorno un aixam de criatures acompañades de las patotas de las hermanas. No havent trovat aquest any ja noyars que volguessin carrosser aquella mare de Déu protectora de las verjulas que no troben xicot, ¿may dirian quinas van ser las encarregades de passejar 'l anomenada imatge? Vagin llegint y fixint bé ab las caricatures: La Llambrocha, la Faluga, la Rana y la Xana. ¡Pobra mare de Déu, haverse de veure passegada per las quatre tartanas més significades de la vila!

PIERA, 15 de abril

Fa quatre anys se fundà una societat en el caseriu del Badorch, terme de Piera, dedicada al desenvolupament moral y instrucció de tots els socis y á la defensa contra las urpas del caciquisme. Fets 'ls estatuts y aprobits pel Sr. Gobernador queda constituit el Centre costejant tots els gastos els socis fundadors. Resulta que aquest any entrà un president caciquista y junt ab algun membre de la junta, determinaren disoldre dita societat, fent tota mena de trapisons y trepitjant el reglament. Demanaren junta general y's varen tallar ab el seu propòsit, perveva resultar que á la majoria ja 's estava bé.

Endavant! que si la llevor caciquista desapareix, tot serà adelanto y progrés.

CASSÀ DE LA SELVA, 20 de abril

Las eleccions s'acosten y els reaccionaris d'aquest poble traballan sen repòs ocultament, per tornar á apoderar-se del Municipi. Fon tan forta la trompada que reben del poble que un dia 's cansá de sofrir les seves injustícies que han estat nou anys sense lluytar per no veure xasquejats. Però, ara, las sanchs els han fet mòviment y aprofitant la crisi de treball que sufreixen els obrers, pretènen entrar novament allá ahont ningú els vol. El poble es mot sensat y dupto que 's deixi vencer. Si ells tinguessin un pam de vergonya no gosarien aclarir el cap al recordar el seu modè de governar quan eran amos.

Tots plegats á la lluya, á demostrarshi una vegada més que no 'l volén ni necessitén.

SANT CELONI, 21 de abril

En aquesta vila hi ha un Femé, dich Foment Catòlic en el qual tenen un President que val totas les pessetes. No fà molts dies se feren proposar pera socis dos joves y sigui que al *Rector* no li caigueren gaire bé al ull, per ordre del Mestre siguer trasmesa la *no admisió* de dits joves, á pesar de ser

La primera parada

—Aquest any se veu que 'ls melons han vingut més aviat que de costum.
¡Triheu y remeneu!... Llástima que no 'ls donguin á tatx!...

Un que vol «sacrificarse»

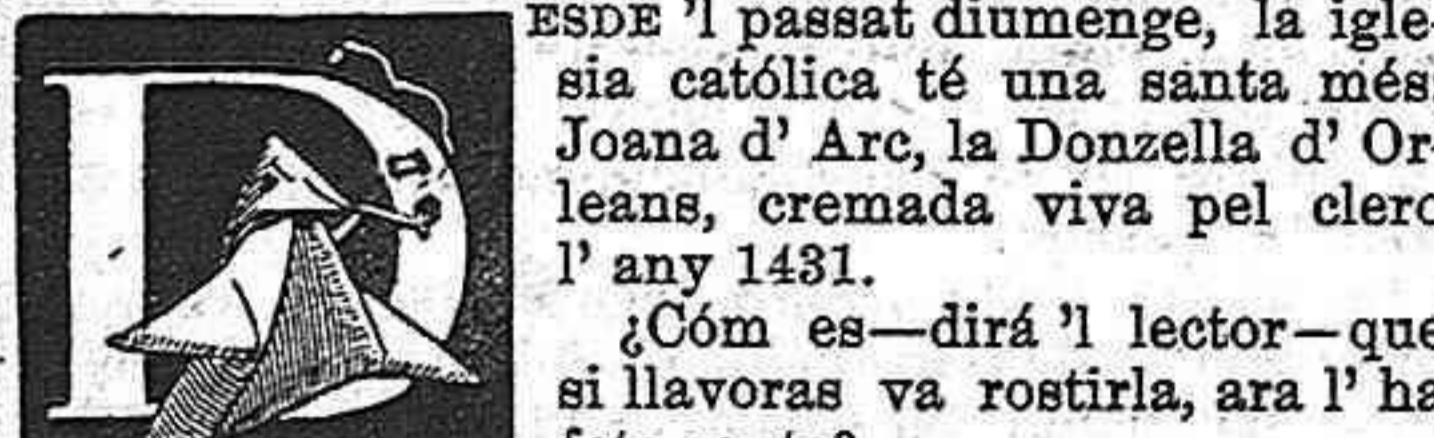
—¿Ja saben que penso anar en candidatura?
—En quina?
—¡Ah!... Aixó m' es igual. Mentre pugui entrar á la Casa Gran, tant se me 'n dona anarhi pels blanxs com pels negres.

del ministre una promesa importantíssima qu'en essència resol la qüestió y que representa una indiscutible victòria. Aquesta promesa es la de que si aqueixos delictes socials als quals se refereix l'esmena d'en Carner no quedan inclosos en l'amnistia, serán objecte d'indults particulars. Es á dir, l' hora de la llibertat vindrà pels obrers presos per fets de vaga, especialment pels condemnats d'Alcalá del Valle, á favor dels quals s'ha aixecat á Espanya y al extranjер un gran clamoreig.

Aquí teniu, donchs, com la paraula honrada d'en Carner haurà conseguit una obra de reparació social. Y en Carner, qu'es y ha estat sempre un home liberal, es y ha estat també sempre un catalanista. ¿No destruix l'acte d'en Carner tota una llegenda que al entorn del moviment de Catalunya s'havia format? Segurament per això la premsa de Madrid ni tan sols ha donat compte del seu discurs.

A. R. Y. V.

REFUGHS

ESDE l' passat diumenge, la iglesia católica té una santa més: Joana d' Arc, la Donzella d' Orleans, cremada viva pel clero l' any 1431.

¿Com es—dirà'l lector—que si llavoras va rostirla, ara l' ha feta santa?

¡Ah! La teocracia es així.

Ella s' ho guisa y ella s' ho menja.

Y al parlar de menjar aludim, naturalment, als quantiosos ingressos y als magnífichs talles que la beatificació de la famosa Donzella deurà proporcionar á l' Iglesia.

20,000 diuros justos y rodons ha promés el sultá del Marroch al súbdit seu que tingui la bondat de portarli al Roghi, mort ó víu.

El tal Roghi, com ja saben vostés, es un pretendent que no para de buscar bronquina al simpàtich Muley-Hafid.

Ara falta saber quinà cantitat pensa donar el Roghi al qui li porti, víu ó mort, al sultá Muley.

Perque, no se'n aclareixi aquest punt—pensarán segurament els digníssims moros—es impossible redordre quin cap s'ha de tallar.

Oh, el civisme del nostre poble!

Passan de trescentas les renuncies de presidents de mesos pera las próximas eleccions.

Naturalment; s' hi havia de contar ab la rebaixa d' aquests Tios Pacos.

—Qu' es aixó de fernos presidir una taula electoral—deuenir dirse ells.

Y es clar...

Si's tractés de presidir una taula ben parada y servida pe'n Pince, hi hauria cops-de-punya.

L' Avi Brusí no pot dissimular l' inmensa alegria que li han produbit las darreras escissions solidarias.

Y ara ell, tant conseqüent ab las sevas formes, després d' haver dit sempre mal de Solidaritat, s' uneix i apoya á tota la gripia de la dreta.

A la seva edat no li está bé fer cosas lletjas, senyor Diario!

Ja ho veig; s' ha desencaminat d' ensa que surt de nits.

Càlculs d' un ministerial:

—Aquesta vegada, ab el vot obligatori, anirán á las urnas 60 mil vots de ciutadans que no havían votat mai. Aquests ciutadans tots son dels nostres, gent de sa casa, conservadora... Ab aixó, podém anar segurs al copo.

Es alló que 's diu:

Qui no s' aconsola es perque no vol.

—Un ministre ha dit que 'l Gobern únicament està disposat á apoyar las candidaturas que tinguin caràcter comercial ó mercantil.

Vet' aquí una cosa que 's podian estalviar de dirla.

Perque tothom las sab las simpatias que 'la manristas tenen pel comers.

Y sinó, que parlin els botiguers multats y empresonats.

Que 'la nostres governants estan pel comers y pel mercantilisme?...

Sí, senyors; estan pel negoci... en el mal sentit de la paraula.

Cantarella que deu entonar á horas d'ara en Maura, tot esgarrapant la guitarra nacional:

Macías, pobre Macías,
con tu grava acusación,
Macías, pobre Macías...
m' acías gran compasión.

Virtut, instrucció: heus'quí lo que sempre dura. Ab aquests vestits, que no's fan malbé, l' home està segur de que may se veurá despullat.—G. de Jove-llanos.

Á LO INSERTAT EN EL ULTIM NÚMERO

1. EMBUT NUMÉRICH.—Clarinet.

2. TERS DE SÍLABAS.—Música, Sirena, Canari.

3. TARJETA.—Arrels Mortas.

4. GEROFÍGICH.—Un sol déu y varias donas.

Caballers: Jaume Mercé, Roberto Borrell, Joseph Casas (a) Esparter Petit, Joseph Sunell, Rodrigo Nabón, Francisco Rodríguez (Carambolista), Tresina Palau y Pijoan, y Pere Cortacáns (a) Llegidor LA CAMPANA: No tenen condicions.

Caballers: E. Gerubern, Manel B. Fontás, Eduardillito Saló, y A. B. (a) Lo Rector de Vallsfogona: Entran en candidatura.

Caballers: El senyor Tres ulls: Ja es una mica extrany, ja, sisó de que las escalas floreixin al pujarlas ó baixarlas... En Paul Verlaine ab tot y ser raro, no va dir may una cosa tan rara.—Jaume Compte: En plé bosch se titula la seva poesia... Millor que digués En plena anarquia literaria.—F. T. C.: En els seus versos hi ha tendresa y emoció. Va a parlar formal: si persisteix en la deria, vosté serà poeta. Cuidi la forma y no's prodigui massa, que això encare no es perfecte.—J. Dalmau: ¿Cantars?... Cantém, donchs:

*Mi mujer es una perla
y mi suegra es un tesoro,
pero cuan está enfadada
se pone más fiera que un toro,*

Y ab motiu. Quan se té un gendre que pert el temps així, tota hidrofobia es poca.—Iristerra: ¿Vol dir que aixó no ho ha tret del Manual de felicitaciones?...—F. D. (a) Aladí Salashá: Vosté diu á la seva Dulcinea:

*Pensa que aquí hi ha alguna cosa
per conmoure las tevas entranyas...*

Quina cosa serà aquesta?... Vinga un maniquí anatomic d' aquells de ca 'n Clatsolles!...—R. A. (a) Pau de las Calsas Curtas: Aixó depén de la companyagin. Quan n' hi caben n' hi van, quan no n' hi caben... La materia contínua impenetrable. Respecte á lo de las tarjets, haurà estat erro ó coincidencia. Ens confessém pecadors y prometém esmena.—Pere Gravet: Ay, Senyor, qu' es tenye y diminutiv aquest pareado!

*Tas dentetes molt blanquetas,
tas galletes vermelletas...
Qu' es com si diguessim:
Ball manetas
toca las tetas
tòcales tú que las tens boniquetas.*

Prometím que no hi tornarà may més y sinó crido al sereno.—Joseph C. Sadurní: Pot obrar ab tota llibertat, no fa falta més... L' original segueix en cartera y ara com ara no li podríam assegurar res.—R. Muntané y B. Pons: L' interès hi es molt escàs y, ademés, tenen molt poc darrera-botiga.—Timoteo Cumí. Si tenim temps de arreglarla, anirà un díu ó altre. El xisto es aprofitable; la forma es bastant descuriada.—Riuó y Vall: Es molt migrat tot aixó... Sembla un gastament de tres mesos. Procuri retenerlo fins al nou, ó sino no farà may res de bò.—Jep Roch: Y pensar que 'n coloca tantas, el doctor Andreu!—R. Estaragué: Els versos, fora d' alguna assonància y alguna acentuació llibertaria estan bé. Lo que no 'n diu res de nou es l' assumptu.—C. R. El Noteng: Prou que l' entenç, lo que hi ha es que no 'n convéns.—Un que porta tres geys: Què hi vol fer!... Es alló que diuen: Dels pecats dels pares, els fills ne surten poetas!—Revelli: No s' emboliqui. Dels dos quèntos que 'ns envíen, en l' un hi tindrà que veure la Lley de Jurisdiccions, y en l' altre la Junta de Reformas Socials.—A. D. P.: No es possible complaure'l, Ho sento.—Joan P. Cañameras: Pobre Mossén Cintol... qui li havia de dir que, fins després de mort, sortirà un Cañameras á robarli... la tranquilitat!...—P. Romaguera y R.: Gracias. Sembla que això es cosa feta, y no n' hi haurà necessitat.—Joseph Caballé: De modo que...

*Una parella amorosa
propet del riu va baixant,
y ab pas y veu melindrosa
cosetas van explicant?*

Son efectes de la primavera; pero no s' hi amohimi ab aquestas cosetas. Lo que no's cogui per vosté, déixi marcar.

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.

ATENCIÓ!

El vinent, dissapte, dia 1^r de Maig,
VIGILIA DE LAS ELECCIONES MUNICIPALS,

La Campana de Gracia

publicarà NÚMERO EXTRAORDINARI

La lluita electoral * Actualitats polítiques * Espléndida ilustració

8 páginas

10 céntims

